

เล่ม ๑๘ สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค

พระไตรปิฎกเล่มนี้ ว่าด้วยเรื่องอายตนะ ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ในชั้นแรก ไม่จัดเป็นสังยุตต์ แต่จัดเป็นหมวด ๕๐ (ปัณณาสกะ^๑) รวม ๔ หมวด คือปัณณาสกะที่ ๑ ถึงที่ ๔ รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๐๐ สูตร ว่าด้วยเรื่องตา หู เป็นต้น^๒ ต่อไปจึงจัดเป็นสังยุตต์ รวม ๑๐ สังยุตต์ คือ

๑. สฬายตนสังยุตต์ ประมวลเรื่องอายตนะ ๖
๒. เวทนาสังยุตต์ ประมวลเรื่องเวทนา แสดงถึงเวทนา ๒ ประการ ถึงเวทนา ๑๐๘ ประการ
๓. มาตุคามสังยุตต์ ประมวลเรื่องมาตุคาม คือผู้หญิง
๔. ชัมพูชาทกสังยุตต์ ประมวลเรื่องปริพพาชกชื่อชัมพูชาทกฯ ผู้ได้ตอบกับ พระสารีบุตร
๕. สามัณฑกสังยุตต์ (ประมวลเรื่องปริพพาชก ชื่อสามัณฑก)
๖. โมคคัลลานสังยุตต์ ประมวลเรื่องพระโมคคัลลานะ
๗. จิตตคหปติปัจจนาสังยุตต์ ประมวลเรื่องคำถามของจิตตคฤหบดี
๘. ความนิสังยุตต์ ประมวลเรื่องนายบ้าน คือผู้ปกครองหมู่บ้านมีชื่อต่าง ๆ กัน แสดงถึงการที่พระผู้มีพระภาคตรัสสั่งสอนนายบ้านเหล่านั้น
๙. อสังขตสังยุตต์ ประมวลเรื่องอสังขตะ คือสิ่งที่มีได้ถูกปัจจัยปรุงแต่ง
๑๐. อัปยากตสังยุตต์ ประมวลเรื่องที่พระผู้มีพระภาคไม่ตรัสชี้ชัด คือเรื่องที่ไม่มีความหมาย ทำให้ได้เถียงกันเปล่า ๆ

จบความย่อแห่งพระไตรปิฎก เล่ม ๑๘

^๑ ปัณณาสกะ บางครั้งเขียนเป็น ปัณณาสกั ซึ่งมีความหมายว่า ๕๐ - ม.พ.ป.

^๒ ทั้งหมด ๔ หมวดนี้ น่าจะเรียกว่าสฬายตนสังยุตต์ ประมวลเรื่องอายตนะ ๖